

Γιατί επέλεξα να γίνω Λξωματικός

α. Λόγοι που με Οδύνησαν στη LLB

*Α*πό το καλοκαίρι του 1967, ήτοι δύο χρόνια πριν αποφοιτήσω από το Εξατάξιο Γυμνάσιο, άρχισε να με απασχολεί και μάλιστα έντονα το θέμα του επαγγέλματος που θα ασκούσα στη ζωή μου και το οποίο θα καθόριζε τη σχολή στην οποία θα έπρεπε να εισαχθώ, μετά από σχετικές εξετάσεις. Βεβαίως βρισκόμασταν στην οικονομικά δύσκολη δεκαετία του 1960 που οδήγησε πολλούς Έλληνες στη Γερμανία, Σουηδία και αλλού ως μετανάστες, τα επαγγέλματα που προϋπέθεταν πτυχίο ανωτάτης σχολής δεν είχαν ακόμη παρουσιάσει κορεσμό, η πρόσβαση στο δημόσιο για όσους είχαν τα απαραίτητα προσόντα ήταν σχετικά εύκολη, η δωρεάν δημόσια παιδία είχε ήδη επεκταθεί και στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης, το καθεστώς της 21^{ης} Απριλίου 1967 είχε εδραιωθεί σε όλη τη χώρα και τα ΜΜΕ είχαν πολύ μικρότερη ανάπτυξη από τη σημερινή. Το τελευταίο είχε ως αποτέλεσμα οι άνθρωποι κυρίως της επαρχίας και πρωτίστως οι νέοι να μην έχουν επαρκή πληροφόρηση για σημαντικά ζητήματα που επηρέαζαν τη δημόσια ζωή, αλλά και τη ζωή κάθε πολίτη ως ατόμου της ελληνικής κοινωνίας. Την ίδια περίοδο οι ηθικές αξίες δεν παρουσίαζαν τη σημερινή κατάπτωση, ενώ τα ιδανικά κυρίως στους νέους ήταν ευδιάκριτα. Αναζητώντας το επάγγελμα που θα ακολουθούσα στο μέλλον, μέσα στο

γενικότερο περιβάλλον της εποχής εκείνης, που είχε όπως το περιέγραφα σε πολύ γενικές γραμμές ενωρίτερα, είχα συνεχώς κατά νουν τη μεγάλη οικονομική στενότητα της οικογένειάς μου, ενώ αναγνωρίζω ότι, τόσο εγώ, όσο και οι γονείς μου, υπήρχαν τότε επαγγέλματα τα οποία δεν γνωρίζαμε και άλλα για τα οποία είχαμε περιορισμένη ενημερότητα.

Τελικά την απόφαση να γίνω Αξιωματικός του Στρατού την έλαβα μόνος μου 18 περίπου μήνες πριν αποφοιτήσω από το Εξατάξιο Γυμνάσιο και την κοινοποίησα στους γονείς μου, οι οποίοι και συμφώνησαν μαζί μου. Η επιλογή αυτή έγινε, όπως ήταν φυσικό, μεταξύ των περισσότερο γνωστών τότε επαγγελμάτων, επηρεάστηκε πολύ λίγο από την οικονομική ανεπάρκεια της οικογένειάς μου, ενώ αποφασιστική επίδραση στην επιλογή άσκησε η ιδιοσυγκρασία μου (άτομο με υψηλά ιδανικά και ακλόνητη πίστη στις ηθικές αξίες) και η επιθυμία μου να ασκήσω ένα επάγγελμα με υψηλό κύρος, που να σχετίζεται άμεσα με προσφορά εθνικής σημασίας και το οποίο να εξασφαλίζει προοπτικές σημαντικής επαγγελματικής και κοινωνικής ανέλιξης. Είναι προφανές ότι τα κίνητρα που με οδήγησαν στη ΣΣΕ ήταν ιδεαλιστικά, γεγονός το οποίο θεωρώ ακόμα και σήμερα απολύτως φυσιολογικό, λαμβάνοντας υπόψη την τότε ηλικία μου, την εποχή και το περιβάλλον στο οποίο ζούσα, την ανατροφή που έλαβα από τους γονείς μου και τη διαπαιδαγώγηση που εξασφάλισα στο Δημοτικό και στο τότε Γυμνάσιο. Ειδικά για το κύρος του στρατιωτικού επαγγέλματος θα πρέπει να επισημάνω ότι την περίοδο της επιλογής ήταν υψηλό και η κοινωνική θέση του Αξιωματικού επίζηλη, λόγω της εξουσίας που ασκούσε ο Στρατός στη χώρα μετά την 21^η Απριλίου 1967. Πάντως τα κίνητρα αυτά διαπιστώνω σήμερα ότι άσκησαν τρεις θετικές επιδράσεις στην επαγγελματική μου εξέλιξη, τις εξής: Πρώτον, βοήθησαν στην ευκολότερη προσαρμογή μου στη στρατιωτική ζωή μετά την εισαγωγή μου στη ΣΣΕ, δεύτερον συνέβαλαν στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των δυσκολιών που συνάντησα στη διάρκεια της καριέρας μου και τρίτον με παρακινούσαν σε καταβολή

αυξημένης προσπάθειας στον επαγγελματικό τομέα με συνέπεια την ανέλιξη μου μέχρι το βαθμό του Αντιστρατήγου ε.ε..

*Μ*ετά την παραπάνω απόφαση αναζήτησα την εγκύκλιο για τις εισαγωγικές εξετάσεις στη ΣΣΕ που εκδίδονταν κάθε χρόνο, ενημερώθηκα σχετικά με τη διαδικασία των εξετάσεων, τα εξεταζόμενα μαθήματα και την αντίστοιχη ύλη και άρχισα την προετοιμασία. Την περίοδο εκείνη οι εξετάσεις της εν λόγω σχολής δεν ήταν εντεταγμένες στις πανελλήνιες και ο συμμετέχων στις πρώτες, μπορούσε να λάβει μέρος και στις δεύτερες, αφού αυτές δεν συνέπιπταν χρονικά. Στη διάρκεια της σχετικής προετοιμασίας μου, την οποία έκανα χωρίς καμία φροντιστηριακή υποστήριξη, δεν είχα μάτια για άλλο επάγγελμα, πλην του στρατιωτικού, και ως εκ τούτου δεν πήρα μέρος στις πανελλήνιες. Τελικά, η προετοιμασία ολοκληρώθηκε έγκαιρα, η συμμετοχή μου στις εξετάσεις ήταν απρόσκοπτη και η επιτυχία που ακολούθησε γέμισε χαρά και ικανοποίηση εμένα και την οικογένειά μου. Την επιτυχία αυτή πρέπει να αποδώσω στην οργανωμένη προσπάθεια που κατέβαλα στη διάρκεια της προετοιμασίας και στην υποδομή γνώσεων που απέκτησα στο δημοτικό και στο εξατάξιο γυμνάσιο και την οποία οφείλω εν πολλοίς στους αντίστοιχους δασκάλους μου, παράλληλα με τη γενικότερη διαπαιδαγώγηση που μου προσέφεραν. Στους εκπαιδευτικούς αυτούς αισθάνομαι την ανάγκη σήμερα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου και επιπλέον, για όσους εξ αυτών έφυγαν από τη ζωή, να τους ευχηθώ γαλήνια ανάπαυση.

Αποδίδοντας όμως εύσημα σε εκπαιδευτικούς των δεκαετιών 1950 και κυρίως 60, δεν αντέχω τον πειρασμό της σύγκρισής τους με τους σημερινούς εκπαιδευτικούς. Το αποτέλεσμα της σύγκρισης αυτής είναι εύκολο να προβλεφθεί. Η νοοτροπία του οχαδερφισμού και της ήσσοнос προσπάθειας ήταν άγνωστη στους εκπαιδευτικούς της περιόδου που εγώ ήμουν μαθητής. Απεναντίας σ' εκείνους τους δασκάλους και καθηγητές διέκρινες μία έντονη προσπάθεια για μετάδοση στους μαθητές τους όσο το δυνατόν περισσότερων γνώσεων, μια απaráμελη ευσυ-

νειδησία και μια διάχυτη παιδευτική αντίληψη που συνέβαλε στη διάπλαση χαρακτήρων, στη σφυρηλάτηση ηθικών αξιών και στην εμφύσηση υψηλών ιδανικών στους μαθητές τους. Βεβαίως οι εκπαιδευτικοί εκείνοι ελέγχονταν και αξιολογούνταν από τον επιθεωρητή, ένα θεσμό τελείως απαραίτητο, ο οποίος όμως καταργήθηκε λίγο μετά την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία το έτος 1981, ενώ θα έπρεπε απλώς να εκσυγχρονισθεί.

*Μ*ετά την εισαγωγή μου στη ΣΣΕ διαπίστωσα ότι, εκτός από εμένα και η συντριπτική πλειοψηφία των συμμαθητών μου επέλεξαν το στρατιωτικό επάγγελμα με ίδια ή παραπλήσια κριτήρια, γεγονός που είχε τις ήδη αναφερθείσες θετικές επιδράσεις στην καριέρα τους και στο Στρατό. Το ερώτημα βέβαια που μου δημιουργείται τώρα σχετίζεται με τα κριτήρια με τα οποία επιλέγουν να γίνουν Αξιωματικοί οι σημερινοί υποψήφιοι ευέλπιδες, καθώς και με τις αντίστοιχες θετικές ή αρνητικές επιδράσεις που έχουν τα κριτήρια αυτά στο Στρατό. Τίθεται δε το ερώτημα αυτό σήμερα, λόγω της ένταξης των εισαγωγικών εξετάσεων της ΣΣΕ στις πανελλήνιες (πολλοί εισάγονται στη ΣΣΕ επειδή αποτυγχάνουν να εισαχθούν σε άλλες σχολές υψηλότερης προτεραιότητας γι' αυτούς), των δυσκολιών επαγγελματικής αποκατάστασης των σημερινών πτυχιούχων ΑΕΙ (πολλοί οδηγούνται στη ΣΣΕ για γρήγορη αποκατάσταση) και των μεταλλαγών του αξιακού κώδικα της κοινωνίας (μείωση της σημασίας των ιδανικών και ηθικών αξιών). Είναι προφανές ότι υπάρχει ένα σοβαρό θέμα που απαιτεί μελέτη σε βάθος και με βάση τα συμπεράσματα που θα προκύψουν, αντιμετώπιση, προκειμένου να προληφθεί η δημιουργία δημοσιούπαλληλικής νοοτροπίας ακόμα και σε περιορισμένο αριθμό στελεχών. Μία τέτοια νοοτροπία θα έχει ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για το Στρατό.



β. Τι δεν Γνώριζα για τον Αξιωματικό Μπαίνοντας στην LLB

Όπως ανέφερα και παραπάνω, επέλεξα να γίνω Αξιωματικός χρησιμοποιώντας κριτήρια ιδεαλιστικά και στηριζόμενος στα όσα διάβασα, είδα και άκουσα για το στρατιωτικό επάγγελμα στο περιβάλλον της Καρδίτσας και του χωριού μου όπου ζούσα και κινούμαν την περίοδο της επιλογής. Στην οικογένειά μας δεν υπήρχε άλλος στρατιωτικός, ενώ το μάθημα του επαγγελματικού προσανατολισμού δεν είχε εισαχθεί ακόμα στη μέση εκπαίδευση. Έστω και υπ' αυτές τις συνθήκες, την ώρα της επιλογής θεωρούσα ότι είχα επαρκή ενημέρωση για το μελλοντικό επάγγελμά μου. Σήμερα όμως διαπιστώνω ότι, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο δεν γνώριζα ορισμένα σημαντικά στοιχεία που σχετίζονται με τον Αξιωματικό και τα οποία δεν θα άλλαζαν βεβαίως την επιλογή μου, πλην όμως θα με έκαναν περισσότερο πραγματιστή. Τα ουσιαστικότερα από τα στοιχεία αυτά είναι τα ακόλουθα:

α. Το γεγονός ότι ο Αξιωματικός έχει λιγότερα δικαιώματα από το μέσο πολίτη.

β. Το ότι ο Αξιωματικός υφίσταται στη διάρκεια της καριέρας του πολλές μεταθέσεις που επηρεάζουν έντονα την προσωπική και οικογενειακή ζωή του.

γ. Τις δεσμεύσεις σχετικά με τον τόπο διαμονής του Αξιωματικού, την απομάκρυνση από τον τελευταίο και την παραίτηση από το Στρατό.

Το σύνταγμα, η νομοθεσία και οι στρατιωτικοί κανονισμοί στερούν από τον Αξιωματικό ορισμένα δικαιώματα τα οποία έχει ο κοινός πολίτης. Αποτέλεσμα των στερήσεων αυτών είναι η αδυναμία του Αξιωματικού να εκφραστεί υπέρ ή κατά πολιτικών κομμάτων, η αδυναμία του να συνδικαλίζεται και να απεργεί και η αδυναμία να μιλήσει στα ΜΜΕ για υπηρεσιακά θέματα, χωρίς άδεια του Υπουργού Αμύνης. Μετά από την εμπειρία των τριάντα επτά και πλέον ετών της ενεργού υπηρεσίας

μου στο Στρατό, θεωρώ ότι ορθώς επιβλήθηκαν οι αδυναμίες αυτές. Σε ορισμένες κυρίως ευρωπαϊκές χώρες, στις οποίες καταργήθηκαν μερικές από τις προαναφερθείσες αδυναμίες των Αξιωματικών του Στρατού, οι αρνητικές συνέπειες ήταν άμεσες και σοβαρές.

Το στρατιωτικό επάγγελμα και κυρίως ο Αξιωματικός είναι συνυφασμένος με συνεχείς μεταθέσεις και αποσπάσεις για εκπαίδευση, που οδηγούν σε αλλαγή τόπου διαμονής και κατοικίας και προκαλούν σωματική και ψυχική κόπωση, μείωση της κοινωνικότητας, αποξένωση σε σημαντικό βαθμό από συγγενείς και φίλους, δυσκολία μέχρι και αδυναμία της συζύγου να εργασθεί στον ιδιωτικό τομέα και ως ελευθεροεπαγγελματίας, περιορισμένη δυνατότητα εκμετάλλευσης τυχόν περιουσιακών στοιχείων κ.τ.λ.. Το πρόβλημα γίνεται οξύτερο όταν τα παιδιά του Αξιωματικού φοιτούν στη στοιχειώδη και μέση εκπαίδευση και αναγκάζονται να αλλάζουν σχολεία τακτικά. Από το βαθμό του Συνταγματάρχη και μετά, οι μεταθέσεις κατά κανόνα γίνονται στη διάρκεια του σχολικού έτους, γεγονός που οδηγεί σε προσωρινό διαχωρισμό της οικογένειας. Έζησα έντονα το συγκεκριμένο πρόβλημα, αφού στη διάρκεια της καριέρας μου μετακινήθηκα συνολικά είκοσι δύο φορές, έζησα πολλές φορές μακριά από την οικογένειά μου και υπέστην τις οικονομικές συνέπειες της διατήρησης σε λειτουργία δύο σπιτιών ταυτόχρονα. Το πρόβλημα είναι σοβαρό και δεν μπορεί να επιλυθεί, πλην όμως μπορεί να αμβλυωθεί σε κάποια έκταση, μετά από σχετική μελέτη από επαγγελματίες με συναφή εμπειρία, βαθιά γνώση της Ελληνικής πραγματικότητας και ικανότητα εκμετάλλευσης των όσων ισχύουν διεθνώς.

Ο Αξιωματικός είναι υποχρεωμένος να διαμένει στον τόπο όπου εδρεύει η Μονάδα ή το Επιτελείο που υπηρετεί ή σε καθορισμένη απόσταση από το χώρο εργασίας του, προκειμένου έγκαιρα να βρίσκεται στη θέση του σε περίπτωση συναγερμού ή έκτακτης ανάγκης. Σε περίπτωση προσωρινής απομάκρυνσης από τον τόπο διαμονής του θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά την

υπηρεσία του. Οι δεσμεύσεις αυτές αποκτούν ιδιαίτερη σημασία όταν ο Αξιωματικός υπηρετεί σε Μονάδα ή Επιτελείο αυξημένης ετοιμότητας. Επίσης ο Αξιωματικός εάν παραιτηθεί από το Στρατό προ της συμπλήρωσης δώδεκα ετών από εξόδου του από τη ΣΣΕ, πρέπει να αποζημιώσει την υπηρεσία με χρηματικό ποσό που προσδιορίζεται με συγκεκριμένο τρόπο. Μετά τα δώδεκα χρόνια Αξιωματικού και μέχρι να συμπληρώσει 24 χρόνια και 6 μήνες συνολικής υπηρεσίας μπορεί να παραιτηθεί χωρίς υποχρέωση αποζημίωσης της υπηρεσίας, αλλά και χωρίς να λάβει οποιαδήποτε σύνταξη. Με τη συμπλήρωση 24 ετών, 6 μηνών και 1 ημέρας, παραιτούμενος δικαιούται συντάξεως (ίσχυε μέχρι 10/6/2010), που προσδιορίζεται με καθορισμένο τρόπο. Έχω την άποψη ότι όλες αυτές οι δεσμεύσεις, οι οποίες σχετίζονται με την υποχρέωση παραμονής στο Στρατό των στελεχών είναι σκόπιμες και πρέπει να συνεχισθούν, έστω και αν αναγνωρίζω ότι εξαιτίας αυτών ένας πολύ μικρός αριθμός Αξιωματικών παραμένουν στην ενεργό υπηρεσία, παρά το ότι το επάγγελμα που ακολούθησαν δεν τους εκφράζει και ως εκ τούτου δεν είναι παραγωγικοί στο βαθμό που απαιτείται. Ατυχώς οι δεσμεύσεις αυτές καίτοι απαραίτητες, έχουν και τις αρνητικές τους συνέπειες.

